

Pamplona que apareix en un document de 1311 (*Primera Reunió Top. Pir.*, Zaragoza, 1949, 61).²² Notem també *garra* «bancal de secano, estretxo, pedregoso, poc productiu, roturado, generalment entre peñascos», *garreta* id., usuals a Alt Millars (província de Castelló) i en la toponímia d'aquesta zona segons Natividad Nebot (*ArchFilArag.* xxx-xxxI, 65), mot que recorda l'esmentat mot aranès *garrada* «pré a pente très forte»; a Alt Millars deu ser un aragonesisme antic. Interessa també l'arag. *carrón*, nom de la planta *Crataegus oxyacantha* L., una mena d'arç, anotada a Bielsa, i *carronera* 'rosar caní' (Rohlf, *ZRPh.* XLVII, 399, n. 2), «espècie de zarzaw» (Badia, *El habla del Valle de Bielsa*, p. 245): atès que el rosar caní es diu també *rosar de marges*, *rosar de muntanya*, és possible que *carrón* tingui a veure amb KARR- 'roca, pedra'.

Ara, tornant a la qüestió de l'origen de *CARIU notem que la idea que aquest fos d'origen cèltic venia imposant-se per una sèrie d'etimologies estudiades per JCor. en aquest diccionari. Per exemple, *calabruix* sembla suposar un compost cèltic amb CARIA 'pedres, rocs': CARIA VROIKSAI (> BROIKSE), és a dir, 'pedres de bruixa', amb construcció paral·lela a *calamarsa*, un altre compost amb el mateix mot: CARIA MARTIA 'pedres de març' > *quera marça*, i amb dissimilació *calamarsa*; i *calabruixó* 'calamarsa' sembla venir de CARIA VROIKSON (amb la terminació cèltica del genitiu plural -ON), doncs, 'pedres de bruixes'. A més, com fa constar JCor. a l'article AVENC, el topònim *Pincaró*, antiga església i llogaret del municipi de Bassegoda, a l'angle entre Garrotxa, Empordà i Vallespir, al cim d'un turó amb cingles de penya tot al voltant, s'explica pel cèltic PENNOS KARIÓN 'cap dels penyals o quers': compost que també inclou el genitiu plural cèltic (i indoeuropeu comú) en -ON, terminació que sovint en la toponímia pre-romana catalana es convertí en una espècie de sufix derivatiu accentuat (II, 291b3ss., 293b 27ss.). Aquest nom apareix en docs. dels Ss. x-xII com *Pino Carone*, *Pincarone*, i en un document de c. 800, perdut, però reproduït en Marca Hisp. com *Pino Carcone*, evidentment amb errada de lectura per *Pino Carione*. Notem que *pennos* 'cap, testa' és cèltic comú: d'ací *Peni* < PENNINOS, la muntanya del Cap de Creus, els *Alpi Pennini* etc.²³

L'origen cèltic de *CARIU rep suport irrefutable dels idiomes cèltics insulars que presenten formes emparentades amb sentits paral·lels. Ja ens informava Balari (*Orig.*, 2.ª ed., p. 69), a través de Joyce (*The origin and hist. of Irish names of places*, I, 419), que *carr* 'roca', encara que no inclòs en els diccionaris, s'usa en algunes bandes d'Irlanda i que algun cop es diu també de 'regió penyalosa',²⁴ i a base d'aquest testimoni Balari creia que l'origen del cat. *quer* pugui ser cèltic. A més, notem *carn* que Pokorny (*IEW*, 532) dóna com a mot irl. ant. (cf. n. 24), ky. i bret. en el sentit de «Steinhügel, Steingrab». Owen Pughe en el seu diccionari del gal·lès defineix *carn* com «a prominence», «a horn», «a heap» i a més «a heap of stones» igual que *carnead*, i afegeix «and the ancient graves, having

such heaps on them, are called *cernydd*: hence the names of places: *Carn Fadryn*, *Carn Heudwll*, and others»; i s. v. *carnead* (pl. *carneadau*) ens diu que aquests eren els monuments usuals que els bretons antics alçaven en honor de llurs grans homes i herois i que tots els vianants solien llençar una pedra en memòria respectuosa d'ells (cf. ang. *cairn* «a heap of stones raised for a memorial, a landmark etc.»). Això coincideix amb el que deia Musset en el seu esmentat vocabulari de l'Aunis i de la Saintonge (s. v. *chiron*), supra, si bé és ben possible que no hi hagi «coincidència» sinó còpia. Altrament, però, aquell costum és conegut i segur. Segons tots indicis el cèltic insular *carn* i el fr. central i fr.-prov. *chiron* amb sentits idèntics com 'munt de pedres', 'munt (de qualsevol cosa)' estan relacionats. El mot gal·lo-romànic *chiron* pot ser, en efecte, igual que *-caró* del nom de lloc català *Pincaró*, *KARIÓN, genitiu plural en un context com (sepulcre) KARIÓN 'sepulcre de pedres amuntegades', d'on 'munt de pedres'.

Notem a més les següents formes que dóna Pokorny (*IEW*, p. 532): irl. ant. *carrac* f. (irl. *carraig*) «Felsen, Klippe», gen. *craice*, irl. mj. *craic* (irl. *craig*); ky. ant. *carrecc* «Stein, Felsen», bret. *karreg*, còrn. *carrek*, ky. *craig* (d'on angl. *crag* «a steep rugged rock; a rough broken cliff or projecting rock»). En un glossari kymri a Juvencus (c. 900) apareix *carrecc* «rocher» al costat de *carricou* amb la glossa «scrupea» (= «rochers») (Loth, *Vocab. vieux Bret.*, p. 5.71); en irlandès la forma del plural és *cerriec* (la e essent deguda a metafo- nia) i recordem que *Carrick* és nom de dues ciutats a Irlanda: *Carrick-on-Shannon* i *Carrick-on-Suir*. O. Pughe inclou *càreg* (= *càrreg*),²⁵ pl. *cèrig*, «stone», *caregos* (pl.) «pebbles», *càrog* «a torrent, a brook». Williams en el seu citat diccionari del còrnica duu *carrag* «a stone, a rock», amb la forma corresponent a Manx *carric*. La relació amb el català regional *carriga* 'canaleta rosta de clapissa' és evident. El mot català suposa la base KARR- amb el sufix cèltic -KA, sufix que es repeteix en un bon nombre de mots d'origen cèltic (cat., arag. *artiga*, cast. *cantiga* etc.). Pokorny (*IEW*, p. 532) postula per al bret. *karreg* una base *karrikā, és a dir, amb sufix amb i *breu*; comp. també el vocalisme de l'irl. mod. *cáinteach*, gal·lès *caintach*, formes corresponents al cast. *cantiga* (*DECH* I, 815b20ss.).

De tot això sembla evident una relació entre *CARIU 'pedra, roca' amb els seus reflexos directes (cat. *quer*, oc. *quier*, *quir*, *chier* 'pedra, roca') i derivats (fr. central *chirat*, i fr.-prov. *chirat*, *chiron* 'munt de pedres', enllaçats per la seva banda amb el cèltic insular *carn* id.) i el grup representat pel bret. *karreg* 'pedra, roca' juntament amb el català regional *carriga* 'canaleta rosta de clapissa' i el gascò *carric* «rocher», formats de la base KARR- 'pedra'. Ara bé, com que -RRĪ- > -rĭ- és possible,²⁶ *CARIU en realitat podria venir d'un més antic *CARRIU: és a dir, una formació de la mateixa base KARR-. I a més, la gran extensió del mot des del territori originari cèltic, al domini gal·líc i als parlars cèltics insulars, al català i amb possibles ecos en el gal·lec i a les regions voltants, ens provaria que el